

Θέμα 16ο: Σάββατο 15 / Κυριακή 16 Φεβρουαρίου 2025

Ο ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΜΟΣ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Πριν αρχίσουμε τη συζήτησή μας σήμερα, θα ήθελα να σας αναφέρω δύο αληθινά περιστατικά:

Το πρώτο συνέβη το έτος 988 μ.Χ.. Ο ηγεμόνας των Ρώσων Βλαδίμηρος έστειλε μια αντιπροσωπεία σε διάφορα μέρη του κόσμου με αποστολή να του φέρουν πληροφορίες για τις διάφορες θρησκείες, ώστε να διαλέξει την καλύτερη. Η αντιπροσωπεία αυτή, όταν επέστρεψε, ανήγγειλε στον ηγεμόνα ότι από όλα όσα είδαν και άκουσαν, αυτό που τους καταγοήτευσε ήταν η θεία Λειτουργία των Ορθοδόξων στην Αγία Σοφία της Κωνσταντινούπολης. «Δεν ξέρουμε αν βρισκόμασταν στη γη ή στον ουρανό», του είπαν χαρακτηριστικά. Το γεγονός αυτό συντέλεσε ώστε ο Βλαδίμηρος να στραφεί οριστικά υπέρ της Ορθοδοξίας, να βαπτιστεί ο ίδιος χριστιανός και να καλέσει όλο τον ρωσικό λαό να δεχτεί τον χριστιανισμό.

Το δεύτερο περιστατικό συνέβη πριν από λίγα χρόνια στην Ιερά Μονή Σίμωνος Πέτρας στο Άγιον Όρος. Είχαν αγρυπνία και συνέπεσε τη μέρα εκείνη να επισκεφθεί το Μοναστήρι ο Πρόεδρος της Αυστρίας. Εκείνο που έκανε ιδιαίτερη εντύπωση ήταν το γεγονός ότι ο ξένος επισκέπτης, ο οποίος δεν ήξερε ελληνικά, παρέμεινε σέ όλη την αγρυπνία, και μάλιστα όρθιος την περισσότερη ώρα.

Την άλλη μέρα τον ρώτησαν:

— Κύριε Πρόεδρε, γιατί μείνατε όλη την ώρα μέσα στην εκκλησία; Μπορούσατε να φύγετε λίγο για να ξεκουραστείτε... Άλλωστε δεν μπορείτε να καταλάβετε τα λόγια της ακολουθίας...

Τότε ο Πρόεδρος απάντησε:

— Μπορεί να μην καταλάβαινα τι λέγατε, καταλάβαινα όμως ότι μέσα εκεί, την ώρα εκείνη, η προσευχή έφτανε πιο εύκολα στον Θεό!

Αλήθεια, εμείς γνωρίζουμε αυτό το μεγαλείο της θείας Λειτουργίας το οποίο θαυμάζουν ακόμη και ξένοι και ετερόδοξοι; Έχουμε ζήσει ποτέ ανάλογα βιώματα...; Έχουμε συνειδητοποιήσει ότι πραγματικά κατά την ώρα της Θείας Λειτουργίας ο ναός γίνεται ουρανό;! Κι αν τα γνωρίζουμε όλα αυτά, τότε δικαιολογούμε να απουσιάζουμε από την Εκκλησία;

Σήμερα λοιπόν πρώτα θα δούμε τι συμβαίνει κατά τη θεία Λειτουργία κι έπειτα θα συζητήσουμε κατά πόσο είναι σωστές οι δικαιολογίες που κρατούν πολλούς την Κυριακή μακριά από την Εκκλησία.

ΣΥΖΗΤΗΣΗ

1. Τι λοιπόν γίνεται κατά την θεία Λειτουργία; (...)

α. Ό,τι και στον ουρανό από τους αγίους Αγγέλους. Οι ύμνοι των ανθρώπων, οι δοξολογίες και ευχαριστίες ενώνονται στον ουρανό με τον ακατάπαυστο κι ασίγητο ύμνο των Αγγέλων (βλ. όραμα προφ. Ήσαΐου κεφ. στ' 1-3) και γίνονται ένα με αυτούς. Άγγελοι και άνθρωποι «συγχορεύουν». Γράφει ο ιερός Χρυσόστομος: «Εννόησον μετά τίνων ἔστηκας κατά τόν καιρόν τῶν μυστηρίων», δηλαδή σκέψου μαζί με ποιους στέκεσαι κατά την ώρα του μυστηρίου της Θείας Ευχαριστίας. Και συνεχίζει: Επάνω στον ουρανό «στρατιαί δοξολογούσιν αγγέλων», κάτω στις συνάξεις των πιστών «χοροστατούντες άνθρωποι» την ίδια με τους αγγέλους επαναλαμβάνουν δοξολογία. Δίπλα στο υπερουράνιο θυσιαστήριο «τά Σεραφείμ τόν τρισάγιον ὕμνον» αναπέμπουν απαύστως και με πολύ δυνατή φωνή. Κάτω τον ίδιο ύμνο «ἅγιος, ἅγιος, ἅγιος, Κύριος Σαβαώθ», επαναλαμβάνει και «τῶν ανθρώπων ἡ πληθύς». Η αλήθεια αυτή άλλωστε μας υπενθυμίζεται σε κάθε θεία Λειτουργία με τον «Χερουβικό ύμνο». «Οἱ τὰ Χερουβίμ... ταῖς ἀγγελικαῖς ἀοράτως δορυφορούμενον τάξεις» και ο φιλόσοφος Θεός δέχεται την λατρεία αυτή, τον ύμνο και τη δοξολογία μας, «εἰς τό ἅγιον καί ὑπερουράνιον καί νοερόν αὐτοῦ θυσιαστήριον εἰς ὁσμήν εὐωδίας πνευματικῆς». Συμβαίνει λοιπόν στη γη ό,τι και στον ουρανό. Αλλά ακόμη:

β. Εμείς κατά τη λατρεία μας προσφέρουμε συγχρόνως ως θυσία τον AMNON, ο οποίος «εσφάγη» όχι για τους Άγγελους, αλλά για εμάς τους ανθρώπους. Εκείνος άλλωστε μας παρέδωσε το Μυστήριο της θείας Ευχαριστίας («Λάβετε φάγετε... Πίετε...») και είπε: «τοῦτο ποιεῖτε εἰς τήν ἐμήν ἀνάμνησιν». Είναι αυτή η μόνη αρεστή στον Ουράνιο Πατέρα θυσία. Την προσέφερε ο Υἱός του χύνοντας το Αἷμα Του στον Γολγοθά για τη σωτηρία μας. Την προσφέρουμε κι εμείς σε κάθε θεία Λειτουργία αναιμάκτως στα ιερά θυσιαστήρια, που εικονίζουν τον Γολγοθά. Και μεσώ της θυσίας αυτής «ἐπιζητοῦμεν τάς ὠφελείας καί τὰ ἀγαθά, τὰ ὅποια ἀπέρρευσαν ἀπό τήν θυσίαν τοῦ Σταυροῦ δι' ὅλον γενικῶς τόν κόσμον, νά καταστήσωμεν κτήμα ἀτομικόν ἰδικόν μας». Ο καθένας από όσους παρευρίσκονται στη θεία Λατρεία, αλλά και όλοι μαζί ως ένα σώμα προσφέρουμε με τη θεία Ευχαριστία «Χριστόν ἐσφαγιασμένον ὑπέρ τῶν ἡμετέρων ἁμαρτημάτων» και με τον τρόπο αυτό εκζητούμε το έλεος του Θεού. Κατά την θεία Λειτουργία οι πιστοί έχουν την ευλογία να κοινωνούν το Σώμα και το Αἷμα του Κυρίου Ιησού «εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν καί εἰς ζωήν αἰώνιον». Μη λησμονούμε τον λόγο του Κυρίου: «ὁ τρώγων μου τήν σάρκα καί πίνων μου τὸ αἷμα ἐν ἐμοὶ μένει, καγῶ ἐν αὐτῷ» (Ιω. ς' 56).

γ. Μαζί με όλα αυτά τα μεγάλα και άγια, να προσθέσουμε ότι η θεία Λειτουργία είναι γεμάτη και με ιερά αιτήματα (πνευματικά και υλικά), τα οποία ο μικρός και ενδεής άνθρωπος ζητάει από τον ουράνιο Πατέρα (θυμηθείτε τα «ειρηνικά», τις «εκτενείς δεήσεις», τα «πληρωτικά» και τις άλλες ευχές και ύμνους).

2. Ποια είναι εκείνα που δημιουργούν τα κύρια εμπόδια, ώστε πολλοί άνθρωποι να μην εκκλησιάζονται; (...)

- Το βασικότερο που κάνει πολλούς να μην εκκλησιάζονται είναι η άγνοια, δεν γνωρίζουν τη σημασία της θείας Λειτουργίας. Δεν ξέρουν, δεν ενδιαφέρονται να μάθουν, δεν εμβαθύνουν στην έννοια των όσων τελούνται. Δεν μπορούν να κάνουν διάκριση μεταξύ θείας Λειτουργίας και Εσπερινού ή «Χαιρετισμών» κλπ. Πολλοί τα θεωρούν τύπο ή κάτι που μας παραδόθηκε και παραμένει. Και ή δεν έρχονται καθόλου στην εκκλησία ή έρχονται από συνήθεια ή ανάγκη και παρακολουθούν την θεία Λειτουργία χωρίς όμως να μπορούν να εμβαθύνουν και να συμμετέχουν. Γι' αυτό και δεν πηγαίνουν τακτικά στην Εκκλησία. Για τους λόγους αυτούς χρειάζεται και από εμάς η μελέτη ορισμένων βιβλίων, τα οποία κατατοπίζουν και εξηγούν την σημασία τόσο της θείας Λειτουργίας, όσο και του εκκλησιασμού μας. Η ενημέρωση αυτή θα μας φέρει σε επίγνωση και συναίσθηση της ανάγκης του εκκλησιασμού και θα δημιουργήσει τη διάθεση και την επιθυμία να εκκλησιαζόμαστε πάντοτε και νωρίς και σωστά. Με τον τρόπο αυτό θα εκλείψουν και πολλά από τα άλλα εμπόδια, τα οποία παρουσιάζονται κάθε τόσο, γιά να μας κρατήσουν μακριά από την θεία Λειτουργία της Κυριακής.
- Άλλο εμπόδιο είναι οι έξοδοι, οι εκδρομές ή οι αθλητικοί αγώνες του Σαββατοκύριακου. Θα πάμε στο εξοχικό, θα κανονίσουμε ποδόσφαιρο, θα βγούμε για να διασκεδάσουμε μέχρι αργά το βράδυ του Σαββάτου. Έτσι παραμελείται ή και περιφρονείται ο εκκλησιασμός και αναβάλλεται για ...αργότερα. Άλλοι αρκούνται στην παρακολούθηση της θείας Λειτουργίας από το ραδιόφωνο του αυτοκινήτου ή του εξοχικού σπιτιού τους. Αλλά είπαμε, ότι η Κυριακή δεν ανήκει σ' εμάς. Ανήκει στον Θεό και την ψυχή μας. Γι' αυτό και δεν θα πρέπει να ασχοληθούμε την ημέρα αυτή με κάτι άλλο, εάν πρώτα δεν εκκλησιαστούμε.
- Υπάρχει όμως και άλλο βασικό εμπόδιο για τον εκκλησιασμό. Αυτό είναι η ραθυμία μας. Από τεμπελιά μένουμε στο κρεβάτι και στο σπίτι και δεν θέλουμε να πάμε στην Εκκλησία. Η ραθυμία ακόμη δεν μας αφήνει να συγκεντρωθούμε και να προσέχουμε στα όσα λέγονται και τελούνται στη θεία Λειτουργία. Χρειάζεται μία εντονότερη προσπάθεια συγκέντρωσης, προσοχής και προσευχής. Να παρακολουθούμε τα λεγόμενα. Η ψυχή μας να τα κάνει δικά της. Όταν υπάρχει τέτοια προσοχή, τότε ο

εκκλησιασμός γίνεται κάτι το ευχάριστο. Η κούραση φεύγει και η ψυχή απασχολείται και ικανοποιείται.

Στο να συγκεντρωθούμε καλύτερα θα μας βοηθούσε το να παρακολουθούμε τη Θεία Λειτουργία από το Λειτουργικό εγκόλπιο. Όταν διαβάζουμε το κείμενο και βλέπουμε και την ερμηνεία του, τότε καταλαβαίνουμε τα πράγματα, συγκεντρωνόμαστε, προσευχόμαστε καλύτερα.

Επίσης μας βοηθά το να διαλέξουμε έναν Ναό, που να μας αναπαύει. Να υπάρχει ησυχία, κάποιοι θέλουν να ακούν ψάλσιμο από χορωδία κτλ. Μέσα στον Ναό να προτιμούμε μία ήσυχη θέση όπου δεν θα περνά πολύς κόσμος, δεν θα μας σπρώχνουν, δεν θα ακούγονται συνομιλίες κλπ. Όλα αυτά είναι βοηθητικά και πρέπει να τα επιδιώκουμε.

Το σημαντικότερο όμως είναι η εσωτερική προετοιμασία: να καθαρίζουμε την καρδιά μας από την αμαρτία και να αφήνουμε πίσω μας τα περιττά βάρη των καθημερινών προβλημάτων ώστε η θεία Χάρη να βρίσκει μέσα μας χώρο για να κατασκηνώσει. Όσο περισσότερο διατηρούμε την ψυχή μας αγνή και καθαρή τόσο περισσότερα θα είναι τα δώρα του Θεού που θα λαμβάνουμε από τη συμμετοχή μας στη Θεία Λειτουργία.

Παλιότερα, για τους Εβραίους υπήρχε ένας μόνο Ναός, στα Ιεροσόλυμα. Ξεκινούσαν οι ευλαβείς προσκυνητές από πολύ μακριά να φθάσουν μετά από μέρες πολλές και κόπους πολλούς στα Ιεροσόλυμα, για να λατρεύσουν εκεί τον Θεό. Στον ψαλμό μα' [41], ο ποιητής, εξόριστος σε ειδωλολατρική χώρα, ομολογεί: «Σαν το ελάφι που ψάχνει επίμονα για νερό, έτσι κι εγώ Σέ πόθησα, Θεέ μου... και λέω: Πότε θα εμφανισθώ ξανά στο Ναό Σου;...». Άλλου: «Πόσο αγαπητά είναι τα σκηνώματά Σου, ο ναός και οι γύρω του ιεροί χώροι. Η ψυχή μου ποθεί σφοδρά και λιώνει από την επιθυμία να βρεθεί στις αυλές Σου». Πόσο περισσότερο πρέπει εμείς να ευφραινόμαστε και να χαιρόμαστε, όταν έρχεται η ώρα του εκκλησιασμού, της κοινής όλων των αδελφών Ορθοδόξων Χριστιανών λατρείας προς τον Θεό! Και πόσο ασύγκριτη είναι η διαφορά μεταξύ της δικής μας λατρείας και εκείνης! Πόσο ευκολότερο είναι να βρεθούμε στον δικό μας Ναό, παρ' ό,τι οι Εβραίοι στα Ιεροσόλυμα...

Λοιπόν, ποτέ να μην χάνουμε την ευκαιρία του εκκλησιασμού!